

ГРОМАДСЬКА СПІЛКА
«КОНГРЕС УКРАЇНСЬКИХ ГРОМАД «ЗАРАДИ МАЙБУТНЬОГО»
CONGRESS OF UKRAINIAN COMMUNITIES "FOR COUNCILS OF THE FUTURE"
код ЄДРПОУ 43707557

01012, Київ, Майдан Незалежності, 2, к. 419. E-mail: congress.kug@gmail.com

м.Київ

7 жовтня 2020 року

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ-ЗВЕРНЕННЯ
УЧАСНИКІВ КРУГЛОГО СТОЛУ «ЗАКОНОПРОЕКТ 2143-3 «ПРО МІСТО КИЇВ – СТОЛИЦЮ
УКРАЇНИ»: ЗАГРОЗИ ТА НАСЛІДКИ»

Президентові України В.О.Зеленському
Голові Верховної Ради України Д.О.Разумкову

ГС «Конгрес українських громад «ЗаРади майбутнього», що утворений професійними та аграрними спілками України з метою захисту прав громадян та громад України, висловлює стурбованість щодо намірів Верховної Ради України прийняти у другому читанні законопроект 2143-3 «Про місто Київ – столицю України». Вбачаючи у вказаному законопроекті порушення права територіальної громади Києва на місцеве самоврядування (ст. 140 Конституції України), Конгрес організував та провів 7 жовтня 2020 року обговорення законопроекту 2143-3 на «круглому столі». На запрошення Конгресу у цьому заході взяли участь відомі вітчизняні фахівці в галузі конституційного права та місцевого самоврядування, а також представник Асоціації міст України та громад.

За результатами обговорення Конгрес українських громад заявляє наступне:

Одним із найбільш складних та дискусійних питань у галузі місцевого самоврядування є питання його конституційно-правового забезпечення у містах із спеціальним статусом, насамперед, у місті Києві. Підтримуючи в цілому намагання вирішити проблеми, пов'язані з недосконалістю чинного Закону «Про столицю України – місто-герой Київ», вважаємо, що законопроект 2143-3 має суттєві вади, а саме:

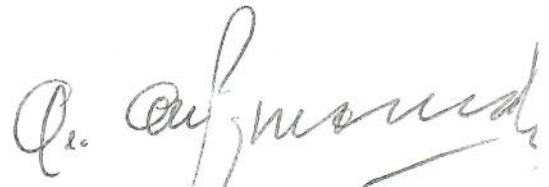
1. Місто Київ відповідно до Конституції України є столицею та містом із спеціальним статусом. Особливості здійснення місцевого самоврядування в Києві повинні визначатися окремим законом – це головна конституційна вимога щодо предмету цього Закону. Водночас, наявність столичних функцій не має призводити до ігнорування, зменшення, звуження, нівелювання муніципальних прав киян та територіальної громади міста.
2. Україна є унітарною державою (ст.2 Конституції України). На її території діє єдина система законодавства з однаковими правовими нормами, що поширюють свою дію на всю територію країни. Встановлення норм права, що суттєво, навіть доктринально, відрізняються від загально застосовуваних в Україні – неприпустимо і порушує

- принципи та приписи Конституції України. Отже, законопроект «Про місто Київ – столицю України» повинен розглядатись Верховною Радою лише після прийняття відповідних змін до Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про місцеві державні адміністрації» та інших Законів.
3. Місцеве самоврядування в місті Києві має низку проблем як з точки зору його організації, так і функціонування. Зокрема, кияни не є дієздатною територіальною громадою, її статус має другорядний та формальний характер. Ускладнює ситуацію гібридна модель організації міської влади. Отже, кияни, попри їхнє конституційне право на місцеве самоврядування, фактично виключені з процесу управління містом. У 2017 році відбулась спроба структуризації територіальної громади та унормування функціональних механізмів участі мешканців Києва у вирішенні питань міського значення. Рішенням Київської ради № 707/3714 від 20.12.17 була прийнята Концепція нової редакції Статуту територіальної громади Києва. Було розроблено сучасний проект Статуту. На жаль, реалізувати ці рішення та задуми у силу різних причин не вдалось. Законопроект 2143-3 не тільки не вирішує цієї проблеми, але навіть ускладнює її, нівелюючи прагнення та можливості Київської міської ради разом з киянами виконати попередньо прийняті рішення.
 4. Конституція України у ст.140 чітко визначає: “Місцеве самоврядування є правом територіальної громади”. Отже, будь-які спроби народних депутатів України встановити детальний порядок організації самоврядування територіальної громади Києва замість визначення лише особливостей застосування діючих норм законодавства з огляду на столичний статус міста, є звуженням права територіальної громади на самоврядування.
 5. Законопроект 2143-3 «Про місто Київ – столицю України» був вивчений Головним науково-експертним управлінням Верховної Ради України. У висновку від 30.09.2019р. міститься цілий ряд зауважень і узагальнюючий висновок: **законопроект доцільно повернути на доопрацювання з обов’язковим переглядом концептуальних засад законопроекту**. Попри це, Верховна Рада України прийняла законопроект у першому читанні, а при підготовці законопроекту до другого читання більшість зауважень проігнорувала.
 6. Підготовлений вже до другого читання законопроект був вивчений Головним юридичним управлінням Верховної Ради України. Висновок від 15.09.20р. містить застереження, що законопроект порушує низку статей Конституції, зокрема, ст.8 у частині дотримання верховенства права.
 7. Законопроект 2143-3 разом з іншими законодавчими ініціативами неодноразово був підданий критиці з боку провідних фахівців України в галузі конституційного права. На жаль, науковці не були почуті Верховною Радою України.
 8. П.6 ст.4 Європейської хартії місцевого самоврядування зобов’язує державу проводити попередні консультації з органами місцевого самоврядування “у процесі планування і прийняття рішень щодо всіх питань, які безпосередньо стосуються органів місцевого самоврядування”. Ця вимога була проігнорована Верховною Радою, у тому числі намагання міжнародних інституцій допомогти Україні знайти порозуміння з цього питання. Як йдеться у зверненні Асоціації міст України та громад до Голови Верховної Ради України “По суті, було відхилено пропозицію посередництва Ради Європи у проведенні консультацій між усіма зацікавленими сторонами”.

Прийняття законів у спосіб тотального ігнорування приписів Конституції, думки фахівців, висновків уповноважених державних експертних інституцій, органів місцевого самоврядування та міжнародних інституцій не тільки спотворює засади законотворення, але й руйнує процес конституційного будівництва та громадотворення в Україні з непередбачуваними наслідками.

Вимагаємо зняти з розгляду законопроект 2143-3 «Про місто Київ – столицю України», переглянути його концептуальні засади та розробити новий законопроект, який має відповідати Конституції України.

Скрипнюк Олександр Васильович
д.ю.н., професор, академік НАПрНУ,
заст.дир. Ін-ту держави і права ім.В.М.Корецького НАН України

Батанов Олександр Васильович
д.ю.н., професор, Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького НАН України

Пухтинський Микола Олександрович
к. ю. н., доцент, Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького НАН України

Шишкін Віктор Іванович
к.ю.н., засл. юрист України, суддя Конституційного Суду України у відставці

Слободжан Олександр Володимирович
к.н.держ. упр., вик. директор Асоціації міст України та громад

Вуйцік Олександр Юрійович
виконавчий директор Конгресу
Українських громад «Заради майбутнього»

